

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

On dördüncü İçtima

25.3.1338 Cumartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	372	mezuniyetine dair Divanı Riyaset kararı	373
2. — Âzayı kiram muamelâtı	373		374
1. — Canik Mebusu Emin Beyin Memurin Muhakemat Tetkik Heyeti âzalığın- dan istifası	373	3. — Teklifler	373
2. — Kângırı Mebusu Behçet Beyin Memurin Muhakemat Tetkik Heyetine in- tihabı	373	1. — Trabzon Mebusu Celâl Beyle rü- fekasının, Evkaf bütçesine dâhil hademe ve mürtezıkaya tahsisatı fevkalâde itasına dair kanun teklifi (2/497)	373
3. — Murakabe Heyeti âzalarının ve- kâletlere tefriki hakkında mazbata	373	4. — Sualler	374
4. — Diyarbekir Mebusu Kadri Beyin		1. — Batum Mebusu Ali Rıza Efendi- nin, Moskova ve Kars muahedenameleri hakkında Hariciye Vekâletinden sual tak- riri	374

BİRİNCİ CELSE

Bed'i müzakerat; saati : 1,50

REİS — Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendi

KÂTIPLER : Enver Bey (İzmir), Hakkı Bey (Van)

REİS — Meclis küşadedildi. Zaptı sabık hulâsası okunacak.

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci celse

Reisisani Rauf Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde saat 1,45 te bilinikat zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu. Muhasebei hususiye müdüriyetlerinin lâğvına dair Kütahya Mebusu Cemil Beyin, İdarei hususiye vilâyat Kanununun tadili hakkında Biga Mebusu Mehmed Beyin, düşman istilâsı dolayısıyla mu tazarrır olan eşhasın Harb Kazançları vergilerine dair Karahisarı Sahib Mebusu İsmail Şükrü Efendinin teklifleri Lâyiha Encümenine, Bolu Mebusu Yusuf İzzet Paşanın mâlûl zâbitana verilmekte olan mükâfatı nakdiye hakkındaki takriri Heyeti Vekile Riyasetine, Kütahya Mebusu Cemil Beyin orman muhafız bekçileri hakkındaki sual takriri İktisat Vekâletine, Tokad Mebusu Rifat Beyin Sıhhiye Dairesinin verdiği vesikalaların sebebi istirdadına dair sual takriri Müdafaa-i Milliye Vekâletine havale olundu. Celse-i hafiye evrakı hakkında Kütahya Mebusu Cemil Beyin takririnin ruzname-i müzakerata mütâallik evrakla tevhidten müzakeresi tensibedildi. Şayamı müzakere olduklarına dair mazbata ile Lâyiha Encümeninden mevрут Bayezid Saneği erzak ihtiyacının temini hakkındaki teklif müstaceliyet kararıyla Muvazene-i Maliye Encümenine, Himaye-i Etfal menfaatine tütün ve sigaradan İstihlâk Resmi ahzine, Harb Kazançları Vergisinin sureti tahsiline, âşar mültezimlerinden edayı deynedenle hakkındaki Kanunun temdidi meriyetine, Hareirah Kanununun tadiline dair tekâlifi kanunıye Kavanin ve Muvazene-i Maliye encümenlerine havale olundu. Matbuat ve istihbarat müdiriyetinin lâğvı hakkındaki teklif bütçe müzakeresine talik edildi. Adaman Asireti Reisi Kulu-

han'ın affına, Yorgi hakkındaki idam hükmünün tasdikine, Temya'nın bakıye-i müddeti cezaiyesinin affına, Kanunu Cezanın bâzı mevaddının tadiline, Men'i müskirat Kanununa tevfiakan mahkûm edilenlere, istiklâl mahkemesince mahkûm Nuri ve rüfekâsına dair Adliye Encümeni mazbataları; Vilâyatı Şarkiye muhacirinine verilecek keresteye ve Harb Kazançları itiraznamelerini tetkik edecek Komisyona ve Resneli Niyazi Bey ailesiyle Âtîf Beye muhassas maâşa dair Kavanin ve Muvazene-i Maliye encümenleri mazbataları, Mükellefiyeti ziraiye hakkında İktisat Encümeni mazbatasını, Takdirname Kanununun tefsirine, Ferid Efendinin taltifine dair Müdafaa-i Milliye Encümeni mazbataları ruznameye alındı. Bilâhara Lâzistan Mebusu Ziya Hürşid Beyle rüfekasının Adliye Vekâletinden olan istizah takririne Vekil Refik Şevket Bey tarafından cevap ita olundu. Ve mabadına ikinci celsede devam olunmak üzere teneffüs için celse tatil edildi.

İkinci Celse

Reisisani Rauf Beyefendinin Riyasetlerinde bilinikat, Ziya Hürşid Beyle arkadaşlarının Adliye Vekâletinden olan istizaha devam olundu ve vaktin ademi müsaadesine mebni Cumartesi günü saat birdé içtima edilmek üzere celseye nihayet verildi.

Birinci Reisvekili	Kâtip	Kâtip
<i>Hasan Fehmi</i>	İzmir	Van
	<i>Enver</i>	<i>Hakkı</i>

REİS — Zaptı sabık hakkında söz istiyen var mı? (Kabul, sesleri) Zaptı sabık aynen kabul edildi.

CEMİL B. (Kütahya) — Mezuniyet hakkında Divan karar verirken mezun giden âzanın şubelerde ilişiği var mıdır, Yok mudur? İşleri olup olmadığının sual edilmesi takarrür etmişti.

REİS — Bunun zapta taallûku yoktur.

HAŞİM B. (Çorum) — Heyeti Celileye hi-

taben vesatati âcizanemle bir istida takdim ediliyor. Bu istida hakkında Heyeti Celileyi tenvir edeyim. Bu istidaya dair zâbitan arkadaşlarımın maksatlarını arz edeceğim.

REİS — Onu ruznameye ithal ederiz. Sonra müzakere ederiz.

3. — TEKLİFLER

1. — *Trabzon Mebusu Celâl Beyle rüfekasının, Evkaf bütçesine dâhil hademe ve mürtezikaya tahsisatı fevkalâde itasına dair kanun teklifi (2/497)*

REİS — Evkaf bütçesine dâhil hademe ve mürtezikaya tahsisatı fevkalâde itasına dair, Trabzon Mebusu Celâl Beyle rüfekasının teklifi kanunisini Lâyiha Encümenine havale ediyoruz.

2. — AZAYI KIRAM MUAMELÂTI

1. — *Canik Mebusu Emin Beyin Memurin Muhakemat Tetkik Heyeti âzalığından istifası*

REİS — Memurin Muhakemat Heyetinden istifa ettiğine dair Canik Mebusu Emin Beyin takrirı vardır. Efendim Emin Bey istifa etmiş, ondan daha az rey alan kim ise, Heyeti Celileniz bir usul ittihaz buyurdunuz, defterleri tetkik ederiz, onu reyinize arz ederiz.

HACI AHMED HAMDİ Ef. (Muş) — O zat otuz rey almış olursa o nasıl Heyeti Umumiye-den intihabedilmiş sayılacak?

REİS — Efendim malûmuâliniz bu defter namzet listesi mahiyetinde kalıyor. O namzedi sonra Heyeti Celilenize arz ediyoruz. Kabule iktiran ederse o arkadaşımız encümene devam ediyor. Sırada Kângırı Mebusu Behcet Beyefendi vardır. Fakat, Behcet Beyefendi Tetkik Encümenindedir.

ESAD B. (Lâzistan) — İkisinde de reyî dâhildir.

EMİN B. (Erzincan) — Efendim Behcet Beyin şahsi meselesi değildir bu...

MUSA KÂZİM Ef. (Konya) — Efendim onun hakkı hıyarı vardır. Hangisi isterse oraya gidebilir.

EMİN B. (Erzincan) — Usuli bir mesele değildir. Çünkü teknil istifa edenlerin yerine ikinci derecede haizi ekseriyet olanlar oraya gidecektir. Binaenaleyh bu doğru değildir. Yeneden intihap yapılması lâzımgelir.

REİS — Mamafih Heyeti Celileniz bilir.

2. — *Kângırı Mebusu Behcet Beyin Memurin Muhakemat Tetkik Heyetine intihabı*

REİS — Behcet Beyi reyî âlinize arz ediyorum. Behcet Beyin Tetkik Heyetine devamını kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Ekseriyeti azımeyle kabul edilmiştir.

3. — *Murakabe Heyeti âzalarının vekâletlere tefriki hakkında mazbata*

REİS — Murakabe Encümeni âzalarının vekâletlere sureti tefrikini mübeyyin mezkûr encümen mazbatası vardır. Heyeti Celileye arz ediyorum :

Riyaseti Celileye

Vâsıf B. Sivas Müdafaai Milliye; Hüseyin Avni B. Erzurum İktisat; Rifat B. Kayseri Maliye, Rusumat, Reji; Muhassasatı Zatiye; Naci B. Elâziz Maliye; Salâhaddin B. Mersin Müdafaai Milliye; Osman Nuri B. Bursa Adliye; Ali Şükrü B. Trabzon Hariciye ve İstihbarat; Ferid B. Çorum Maliye; Abdülgafur Ef. Karesi Şer'iye ve Evkaf; İsmet B. Çorum Müdafaai Milliye; Necati B. Lâzistan Maarif; Ali B. Karahisarı Sahib Müdafaai Milliye; Celâl B. Genc Dahiliye, Emniyeti Umumiye, Posta ve Telgraf, Jandarma; Dr. Fikret B. Kozan Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye; Hulûsi B. Karahisarı Sahib Nafia, Şimendifer :

Vekâletlere tefrik berveği balâ icra kılınmış olmakla Riyaseti Celileye arz ve takdim kılındı.

22 Mart 1938

Reis		
Karesi	Mersin	Erzurum
Abdülgafur	Salâhaddin	Hüseyin Avni
Trabzon		Kozan
Ali Şükrü		Dr. Fikret

4. — *Diyarbakir Mebusu Kadri Beyin mezuniyetine dair Divanı Riyaset kararı*

REİS — Efendim Diyarbakir Mebusu Kadri Beyin, mezuniyeti hakkındaki Divan kararı var. Okunacak.

Heyeti Umumiye

Diyarbakir Mebusu Kadri Beyin üç ay müddetle mezun addi Divanı Riyasetçe tensibedilmiş

olmakla Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

25 Mart 1338

B. M. M. Reisisanisi
Hüseyn Rauf

REİS — Diyarbekir Mebusu Kadri Beyin, üç ay mezuniyetini kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

4. — SUALLER

1. — *Batum Mebusu Ali Rıza Efendinin Mos-*

kova ve Kars muahedeleri hakkında Hariciye Vekâletinden sual takriri

REİS — Efendim bâzi muahedat hakkında Batum Mebusu Ali Rıza Efendinin sual takriri vardır. Hariciye Vekâletine gönderiyoruz.

Evrakı vâride bitmiştir. Ruznameye geçeceğiz. Ondan evvel bir mesele hâfi müzakeresi icab ediyor. Samiin lütfen salonu tahliye etsinler.

(İkinci ve üçüncü celseler hâfidir.)

İçtimai âti ruznamesi

1. — Zaptı sabık hulâsası

2. — Evrakı vâride :

A) Tekâlifi kanuniye

1. Kütahya Mebusu Cemil Beyin, yüz paradan ziyade çay, kahve satan esnafın Temettü vergilerine bir misli zam icrası hakkında teklifi.

2. Zonguldak merkezi memurini maaşatına zam icrası hakkındaki Kanunun tadiline dair teklif.

3. Erzurum Mebusu Salih Efendinin, Sinleri altmış beşi tecavüz eden mahkûminin aflarına dair teklifi.

B) Tezkereler

Şehbenderhaneler Rûsumunun tezyidi hakkındaki Kanunun tesrii müzakeresine dair Hariciye Vekâleti tezkeresi.

C) Müteferrik evrak :

1. Mâlûl zâbitanın taltiflerine dair Çorum Mebusu Hâşim Beyin temenni takriri.

2. Çorum Mebusu Ferid Beyin, Kontrol Encümeninden istifası.

3. İstiklâl madalyası kurdelâlarına dair Diyarı Riyaset kararı.

D) Mazbatalar :

1. Kaza malmüdürlerinin sureti tâyini hakkındaki lâyihai kanuniye hakkında Kavanini Maliye Encümeni mazbatası.

Bugün müzakere edilecek mevad :

1. Adliye Vekilinden istizah.

2. 1338 senesi Dahiliye bütçesi.

3. Vesaiti nakliye mükellefiyeti hakkındaki lâyihai kanuniye.

4. Nevahi Kanunu (Salı günleri tahsis edilmiştir.)

5. Muinsiz efrat maaşatı hakkında lâyihai kanuniye.

6. Ruznamei müzakerat hakkında müzakere.

7. Muvazene Encümeni Müdürü maaşının bütçeye ilâvesi hakkında Muvazene Encümeni mazbatası.

8. Harbi Umumi esnasında kura ahalisine zimmet kaydolunan âşarın sureti istîfası hakkındaki teklifi kanuni.

9. Hiyaneti vataniye ile mahkûm Arap Tahir ve rüfekası hakkındaki hükmün tasdikine dair Adliye Encümeni mazbatası.

10. Küreğe mahkûm Emrazoğlu Hasan'ın, bakiye müddeti cezaibesinin affı hakkındaki lâ-

yihai kanuniyenin muvafık olduğuna dair Adliye Encümeni mazbatası.

11. Küreğe mahkûm Kocakafaoğlu İbrahim'in, bakıyei müddeti cezaiyesinin affı hakkındaki lâyihai kanuniyenin muvafık olduğuna dair Adliye Encümeni mazbatası.

12. Küreğe mahkûm Alikirpioğlu Ali'nin, bakıyei müddeti cezaiyesinin affı hakkındaki lâyihai kanuniyenin muvafık olduğuna dair Adliye Encümeni mazbatası.

13. Beşereli Mustafa Efendinin affı hakkındaki teklifin Heyeti Vekileye havalesine dair Adliye Encümeni mazbatası.

14. Keskinli Hasan Bey ve Battal'ın, afları hakkındaki teklifin Heyeti Vekileye havalesine dair Adliye Encümeni mazbatası.

15. Mesken icarlarından iki aylığın Harb Vergisi olarak ahzine dair Süleyman Sırrı Beyin teklifinin reddini mutazammın Lâyiha Encümeni mazbatası.

16. Malatya Mobusu Sıdkı Beyin, firariler hakkındaki teklifinin şayanı müzakere olmadığına dair Lâyiha Encümeni mazbatası.

17. Ankara bağlarındaki tahribata dair istidalar üzerine İstida Encümeni mazbatası.

18. Ankara Evkaf Müdürü Ali Rıza Efendinin azlinin yolsuz olduğuna dair İstida Encümeni mazbatası

19. Belediye Etibbasının belediye meclislerine âzayı tabiiye olarak devamları hakkındaki lâyihai kanuniyenin reddine dair Dahiliye Encümeni mazbatası

20. Antalya ve Erzincan ve Bayezid livarındaki teşkilâtı mülkiye hakkındaki tekliflerin mütalâası beyan edilmek üzere Dahiliye Vekâletine tevdiine dair Dahiliye Encümeni mazbatası

21. Sinob'da tersane mahallindeki bina hakkında Dahiliye ve Kavanini Maliye encümenleri mazbataları

22. Ukrayna'ya gidecek heyetin tahsisatı hakkındaki lâyihai kanuniyeye mütaallik Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

23. Adaman Âşireti Reisi Kuluhan Ağanın affı hakkındaki lâyihai kanuniyenin reddine dair Adliye Encümeni mazbatası

24. Yorgi hakkındaki hükmü idamın tasdikine dair Adliye Encümeni mazbatası

25. Temya'nın bakıyei müddeti cezaiyesinin affı hakkında lâyihai kanuniyenin reddine dair Adliye Encümeni mazbatası

26. Kanunu Cezanın mevaddı mahsusasının tadili hakkındaki lâyihanın tadilen kabulüne dair Adliye Encümeni mazbatası

27. Men'i müskirat Kanununa tevfikan mahkûm edilenler hakkında Adliye Encümeni mazbatası

28. İstiklâl mahkemesince mahkûm Nuri Haliloğlu Abdullah ve rüfekası hakkında Adliye Encümeni mazbatası

29. Vilâyatı Şarkıye muhacirinine verilecek keresteye dair lâyihai kanuniye hakkında Kavanin ve Muvazenei Maliye encümenleri mazbataları

30. Harb kazançları itiraznamelerini tetkik edecek komisyona dair lâyihai kanuniye hakkında Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

31. Resneli Niyazi Beyin ailesiyle Âtîf Beye muhassas maâşatın devamı tesviyesi hakkındaki teklife mütaallik Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

32. Takdirnameyle taltif Kanununun tefsiri hakkında Müdafaa-i Milliye Encümeni mazbatası

33. Ferid Efendinin taltifinin tevhürü hakkında Müdafaa-i Milliye Encümeni mazbatası

34. Yem ve tayinat hakkında Müdafaa-i Milliye Encümeni mazbatası

35. Şehbenderhaneler rüsumunun tezyidi hakkındaki lâyihai kanuniye

